

Årsberetning for Den Danske Israelsmission Vejle den 9. april 2005

Af formanden Kai Kjær-Hansen

Vi har ved vore årsmøder tradition for at mindes de venner af Israelsmissionen, som siden sidste årsmøde er afgået ved døden. Hermed tilkendegiver vi vores respekt for dem, som – ofte gennem et langt liv – har vist troskab mod Israelsmissionens sag. Jeg vil derfor bede forsamlingen rejse sig og et øjeblik i stilhed mindes disse venner af Israelsmissionen. *Æret være deres minde!*

En af dem der døde kort tid før påske i år – den 19. marts – var søster Christiane Svendsen, som blev udsendt af Den Danske Israelsmission i 1975 til tjeneste som sygeplejerske ved Ebenezer-hjemmet i Haifa. Søster Christiane virkede som sygeplejerske fra hjemmets indvielse i begyndelsen af 1976 og til 1983. Ved hjemmets 20-års jubilæum skrev hun i Israelsmissionens Avis: “Ebenezer-hjemmet var og er en tryk havn for alle dem, der har været ude på de ‘vilde vover’ i Østeuropa, i koncentrationslejr, som flygtning og hjemløs – men som nu er kommet hjem.” Helt til sin død fulgte søster Christiane levende med i Israelsmissionens arbejde.

Den Danske Israelsmission blev stiftet i 1885. Så vi fejrer i år 120-års jubilæum. De første to missionærer blev udsendt i efteråret 1905 – for 100 år siden. Israelsmissionen har i sin lange historie haft sine op- og nedture. Med disse mere eller mindre runde tal i baghovedet, hvor står vi så i dag, når det gælder missionssyn?

Vi skammer os ikke ved evangeliet

Israelsmission drejer sig om at dele evangeliet med det jødiske folk. Kirkens forsyndelser op gennem historien mod Israels folk gør jødemission i dag vanskelig. Så vanskelig, at mange kristne mener – ikke mindst i lyset af Holocaust – at kirken må opgive at drive mission over for jøder.

Vi skammer os over kirkens mange forsyndelser over for jøderne. Vi er forpligtet på at holde erindringen om kirkens misgerninger mod det jødiske folk i live.

Men vi skammer os ikke ved evangeliet. Evangeliet om jøden Jesus er som apostlen Paulus (også af jødisk æt) udtrykker det “en Guds kraft til frelse for enhver, som tror, både for jøde, først, og for græker” (Rom1,16-17).

Når vi fastholder, at jøder har brug for evangeliet om Jesus til frelse, er vi klar over, at vi er sårbare over for anklagen om åndeligt hovmod og religiøs imperialisme.

Hverken i jødemission eller i anden kristen mission er der brug for menneskeskabt triumfalisme. Ægte evangelisation – til jøder og ikke-jøder – er båret oppe af den triumf, der ligger i evangeliet: Israels Gud opvakte Jesus fra de døde og kalder *alle* mennesker til fællesskab med sig ved tro på den korsfæstede og opstandne Jesus. Evangelisation er ikke

troværdig, dersom det ikke skinner klart igennem, at den, der rækker evangeliet til andre, selv har brug for det.

Meget står på spil for kirken, hvis den forkaster jødemission. Store dele af den kristne kirke gør det i dag uden nødvendigvis at have gjort sig klart, hvilke konsekvenser det har for teologi og mission.

Hvad der står på spil, kan udtrykkes enkelt:

Hvis Jesus ikke er Messias for jøder, er han heller ikke Kristus for hedninger.

Enten er Jesus alt for alle, eller han er slet ikke noget for nogen.

Historisk set begyndte kristendommen som et jødisk fænomen. De første, der troede på Jesus som Messias, var jøder. Hvis evangeliet ikke længere gælder jøder, hvorfor skulle det så gælde os ikke-jøder i dag?

Jødemission – for hvis skyld?

For hvis skyld skal der drives jødemission? Fem forhold skal i korthed nævnes. Svarene er baseret i en helhedsforståelse af grundlæggende principper i Det Nye Testamente.

1. For jøders skyld. Guds vedvarende pagt med det jødiske folk annullerer hverken, at de har brug for Jesus til frelse, eller at de frelses på en anden måde end ikke-jøder. Troen kommer, når evangeliet forkyndes, og derfor må evangeliet om Jesus forkyndes for det jødiske folk.

Et “nej” til jødemission fratager det jødiske folk muligheden for frelse gennem tro på Jesus. Et “nej” baseret på, at jøder, da de jo er Guds folk, skulle have en kvalitet, som gør syndstilgivelse ved tro på Jesus unødvendig, findes der intet belæg for i Det Nye Testamente.

2. For kirkens egen skyld. Jødemission fører kirken ind i en nærkontakt med det jødiske folk, som kirken selv har brug for. Hermed tvinges den til at afvise enhver form for markionisme, dvs. den tanke at der skulle være en modsætning mellem Det Gamle Testaments strenge, straffende Gud og den barmhjertige Gud, som Jesus åbenbarer i Det Nye Testamente. Med denne nærkontakt skærpes blikket for kirkens bibelsk-jødiske rødder. Kirkens rødder befinder sig inden for Israel, kirkens struktur blev bygget op på Israel, og kirkens håb er nært knyttet til Israel. Kirken er ufuldstændig uden Israel.

Ved et “nej” til jødemission ignorerer kirken disse nødvendige udfordringer, som er af afgørende betydning for dens egen selvforståelse. Kirken kan ikke fritage sig selv for drøftelsen af disse forhold med henvisning til, at den finder sted inden for rammen af den igangværende jødisk-kristne dialog.

3. For verdensevangelisationens skyld. Vi mener ikke, at jødemission er vigtigere i Guds øjne end anden mission. Men som teologisk og missiologisk størrelse er jødemission unik. Kan det nemlig fastholdes, at det folk, der historisk står nærmest Gud, har behov for evangeliet til frelse, er det samtidig fastholdt, at alle andre folkeslag også har det.

Sættes der omvendt spørgsmålstejn ved legitimiteten og nødvendigheden af jødemission – eller afvises den – ligger vejen åben for religiøs universalisme og pluralisme. Heraf følger, at Jesu unikke frelsesgerning er blevet gjort til intet.

4. *For Jesus-troende jøders skyld.* Disse bliver ofte frosset ude af deres eget folk på grund af deres tro på Jesus. De har behov for stor opbakning, støtte og forståelse fra den kristne kirke.

Et “nej” til jødemission gør Jesus-troende jøder til tabere.

5. *For Guds æres skyld.* Sidst, men helt fundamentalt, skal der drives jødemission for Guds æres skyld. Det kostede Gud en pris at hengive sin elskede søn på korset.

Et “nej” til jødemission angriber Gud på hans ære, fordi det forudsætter, at Jesu død for vore synders skyld egentlig var en ret så ligegyldig sag.

Meget står på spil. Som kirke har vi intet evangelium at bringe andre eller for den sags skyld os selv, hvis Jesus ikke er jøders Messias.

Som allerede sagt:

Hvis Jesus ikke er Messias for jøder, er han heller ikke Kristus for hedninger. Enten er Jesus alt for alle, eller også er han slet ikke noget for nogen.

Kompromisset til fred

Mens der er gode grunde til ikke at gå på kompromis med evangeliets klare tale om, at jøder har lige så meget brug for evangeliet som alle andre, er der andre steder, hvor kompromisset gælder. Jeg tænker naturligvis på den politiske situation i Mellemøsten. Løbende har vi gjort gældende, at uden indrømmelser *fra begge parter* er der intet håb om bedre livsforhold for jøder og palæstinensere. På det seneste er der – igen – tændt et lille lys for bedre forhold.

Her nøjes jeg med – med tilslutning – at citere en kort passage fra et essay af den kendte israelske forfatter Amos Oz, som er bragt i Den Norske Israelsmissions blad (marts 2005) under titlen ”Når begge har ret”. Amos Oz skriver:

... Hvad vi har brug for, er et smertefuldt kompromis. Ordet “kompromis” har et dårligt ry i Europa. Særlig blandt unge idealister, der altid betragter et kompromis som opportunistisk, noget uheldigt, noget underfundigt og tvivlsomt, som tyder på manglende integritet. Sådan er det ikke i mit ordforråd. For mig betyder “kompromis” liv. Og det modsatte af kompromis er ikke idealisme eller hengivenhed; det modsatte af kompromis er fanatisme og død. Vi har brug for et kompromis. Kompromis, ikke kapitulation. Et kompromis vil sige, at det palæstinensiske folk aldrig må synke i knæ, og det må det israelsk-jødiske folk heller ikke.

Arbejdet i Israel

Vi har som i de mange senere år fortsat vores støtte til *Ebenezer-hjemmet* i Haifa, *Bibelarbejdet* gennem bibelbutikkerne i Tel Aviv og Jerusalem, *Caspari Center* i Jerusalem og *Musalaha* – til sidstnævnte forsoningsarbejde håber vi meget, at et større beløb kan kanaliseres gennem Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling til brug for kvindearbejdet blandt kristne palæstinensere og messianske jøder.

De mest markante ændringer i vort arbejde i Israel er, at præstefamilien Vicka og Jan Mortensen nu virker i Jaffo, mens Hans-Ole Bækgaard er kommet til Jerusalem.

Jaffo

Efter at have virket som dansk præstepar i Jerusalem i fem år (1999-2004) sagde Jan og Vicka Mortensen ja til opfordringen fra Den Norske Israelsmission og Joint Mission to Israel om at fortsætte tjeneste som præstepar i Jaffo ved Immanuel Kirken fra og med sommeren 2004.

Selv om Jan Mortensen fortsat er dansk præst i Israel, er hans hovedopgave at være præst for de to menigheder i Immanuel Kirken, dels den hebraisktalende og dels den engelsktalende.

Det er første gang i nyere missionshistorie, at en dansker er præst i en lokal messiansk menighed i Israel. I forbindelse med nogle dåb har det positive spørgsmål meldt sig om at udvikle et dåbsmateriale, som tager den israelsk-jødiske kontekst alvorligt. Dette projekt er Jan Mortensen og andre nu i gang med. Ligeledes er det en udfordring at lave kurser for gæstearbejdere i Israel, som kan dygtiggøre dem i deres vidnesbyrd i dagliglivet.

Vicka Mortensen er deltidsansat og har ansvaret for rundvisning i Immanuel Kirken. Denne besøges af mere end 5000 mennesker om året. Vicka, der er ukrainsk-født, foretager denne rundvisning på hebraisk, russisk, engelsk og dansk.

Fra Jaffo skriver Jan Mortensen i sit marts-nyhedsbrev bl.a. følgende:

En søndag havde vi besøg af en musik-klasse fra et gymnasium i Tel Aviv til vores gudstjeneste. Som en del af deres musik-undervisning skulle de kende til liturgi og salmer. For alle 40 var det første gang, de satte deres ben i en kirke. Jeg fik snakket med en stor del af dem under kirkekaffen. De var udelt positive. Lærerne var begejstrede og gav udtryk for, at de bestemt vender tilbage igen. Nogle af de unge vil kikke ind til en koncert en anden gang. Herligt.

Sanne Dyssegaard Pedersen flyttede i 2004 med familien Mortensen fra Jerusalem til Jaffo, hvor hun bl.a. er organistafløser og udfører vagttjeneste i forbindelse med den åbne kirke mv. Hun har netop forlænget sin ansættelse til sommeren 2006.

Jerusalem

Da Jan Mortensen flyttede fra Jerusalem til Jaffo, var spørgsmålet for Den Danske Israelsmission, om man stadig skulle have en præst i Jerusalem. Og det skulle man. Og det blev Hans-Ole Bækgaard.

Efter en kombineret ordinations- og udsendelsesgudstjeneste i Sct. Pauls Kirke i Århus den 10. november 2004 blev han indsat som præst i Jerusalem den 8. januar 2005. Ansættelsen, der er på deltid, idet Hans-Ole Bækgaard også skal have tid til sine ph.d.-studier, deles mellem Israelsmissionen og Israelsmissionens Unge. Desuden støtter Dansk Sømands- og Udlandskirker (DSUK) arbejdet i Jerusalem ved at betale gudstjenesteudgifter og et tilskud til husleje.

Både som præst og ungdomssekretær har Hans-Ole Bækgaard fået en god indgang. Allerede ved indsættelsesgudstjenesten meldte den første danske konfirmand sig! I påsken var der en del besøgende – og døden meldte sig – idet Emmy Hansen, som siden 1976 har haft en tilknytning til den danske menighed i Jerusalem, døde efter et langt virke som sygeplejerske i Israel.

Påskedag sidst på aftenen skriver Hans-Ole Bækgaard bl.a. dette i en mail:

Vi sidder nu i lejligheden og slapper lidt af med jordbær oven på en uge med mange ting og et begivenhedsrigt program. Det var festligt, højtideligt og en god velsignet oplevelse at fejre påske i Jerusalem. Alt i alt synes jeg, at det er gået vel – og der har været en del gæster fra DK, Færøerne og Norge. Det er specielt at opleve sangbruset i en fyldt kirke.

Og ja, det var sørgeligt at tage afsked med vores kære Emmy. Jeg var glad for at tale med hende – måske som den sidste – i begyndelsen af marts måned og have flere besøg hos hende, inden hun sov ind. Nu hviler hun i fred til sin opstandelse. Stort at lægge et menneske i graven Langfredag og tænke påskens evangelium ind i denne sammenhæng.

Søster Abraham, som sammen med Lisa Khoury, formand for den danske klub i Jerusalem, havde afhentet Emmy Hansens to søskende i lufthavnen, skriver bl.a.:

– Flere travle dage, og så fik Emmy i går på Langfredag den smukkeste begravelse, jeg har oplevet, udgående fra den evangelisk-lutherske Weihnachtskirche i Betlehem. Hendes jordiske rester hviler i en grav, "klippegrav" i en mur, på den lutherske kirkegård i Betlehem. Vejret var strålende solskin, og ca. 40 venner fulgte hende derud foruden de to søskende. Der var to danske præster, Jan Mortensen og Hans-Ole Bækgaard, som begge havde været til eksemplarisk hjælp under alle de svære dage. "Langfredag var en bitter dag, men skøn var Påskemorgen". Det var lige ved at være Påskemorgen derude i Betlehem i går!

Hvilket dejligt vidnesbyrd!

Økonomi og køb af lejlighed i Jerusalem

Vi er kommet ud af året 2004 med et overskud på ca. kr. 42.000. Dette pæne resultat skyldes blandt andet, at der er indgået kr.150.000 i testamentariske gaver. Det positive resultat hænger også sammen med, at vi – som flere andre missionselskaber – bl.a. har set os nødsaget til at skære ned på tryksager udsendt gennem P&T på grund af den stærkt reducerede portostøtte.

Budgettet for 2004 var på godt og vel 1,9 millioner kroner. At regnskabet for 2004 opviser et langt større tal, nemlig godt og vel 2,9 millioner kroner, hænger sammen med, at der er hensat mere end 1,1 millioner kroner. De hensatte arvebeløb har ikke før indgået i driften, hvorfor de tages ind i 2004 regnskabet.

Hvorfor en så stor hensættelse?

Hensættelsen hænger sammen med, at landsstyret har besluttet at købe en lejlighed i Jerusalem, hvortil pengene skal bruges. Lejligheden er udset, men visse formaliteter skal falde på plads, før købet kan finde sted.

Selv om dette køb indebærer, at den likvide kapital er skrumpet betydeligt ind, mener vi, at det på langt sigt er en god anvendelse af pengene, idet der tidligere er brugt mange penge på husleje og på ressourcer, når man skulle skifte fra én lejlighed til en anden.

Vi takker vore venner for den økonomiske støtte, vi har fået i året 2004, og håber på fortsat økonomisk opbakning.

Interesserede kan rekvirere regnskabet fra sekretariatet.

Information om Israelsmissionen

Ifølge Israelsmissionens vedtægter skal Israelsmissionen “udgive et blad, der orienter om Den Danske Israelsmissions arbejde og behandler temaer, der fremmer formålsparagraffen”. Israelsmissionens første “blad” udkom i slutningen af 1905, hvis man skal tro, hvad der står på titelbladet; måske udkom det først i begyndelsen af 1906. Under alle omstændigheder er vi i år omkring et 100-års jubilæum, når det gælder vores “blad” og dermed et vigtigt forbindelsesled til vore venner.

Israelsmissionens Avis og Hjemmeside

I lighed med flere andre missionselskaber har vi – som allerede antydte – på grund af nedskæring af portostøtten set os nødsaget til at reducere antallet af *Israelsmissionens Avis*. Mens den i årene op til og med 2003 er udkommet med ti numre om året, udkommer den i 2004 med otte og i 2005 med seks numre – i øvrigt, hvis det kan være til nogen trøst, samme årlige antal, som det første blad udkom i. 2005 blev året hvor vi – endelig – gik over til firfarvet tryk.

I årets løb er der lagt en del arbejde i at forbedre *Israelsmissionens Hjemmeside*. På denne lægges en del af avisen ud. Desuden findes der her selvstændige bidrag og informationer.

Nyhedsbreve

Nyt fra Jaffo redigeres af Jan Mortensen og udsendes med jævne mellemrum og fortæller om arbejdet ud fra Immanuel Kirken i Jaffo.

Nyt fra Jerusalem redigeres tilsvarende af Hans-Ole Bækgaard og fortæller om arbejdet i Jerusalem.

Ved henvendelse til Israelsmissionens sekretariat kan man få disse nyhedsbreve tilsendt, enten på mail eller med posten.

Vi er stadig inde i en proces, når det gælder spørgsmålet om, hvordan vi bedst får informationer ud til vore venner. Derfor er vi meget lydhøre over for kritik og tager gerne imod gode råd for at gøre det bedre.

Sekretariat, medarbejdere og volontører

Der er i det forløbne år ikke sket ændringer i medarbejderstaben. På sekretariatet i Christiansfeld udfører generalsekretær Heinrich Pedersen et solidt arbejde. Som deltidsansat kontorassistent fungerer Miriam Vibjerg, som også bistår ungdomssekretær Ulrik Jensen. Bodil F. Skjøtt er deltidsansat som konsulent og Kai Kjør-Hansen deltidsansat som redaktør mv.

En række opgaver varetages af såkaldte arbejdsgrupper for at aflaste sekretariatet. Vi er taknemlig for denne frivillige indsats, der ydes i disse arbejdsgrupper, og inviterer endnu flere til at melde sig til en frivillig tjeneste i Israelsmissionen. Der er nok af uløste opgaver at tage fat på.

I Israel har otte volontører været på arbejde for Israelsmissionen eller Israelsmissionens unge siden sidste årsmøde.

Hjemkommet er

Anne Elisabeth Dahlgaard: Ebenezer-hjemmet
Filip Dahl Nielsen: House of Light
Simon Skårhøj: Musalaha

Stadig arbejdende er

Lise og Jakob Nielsen: Kirkevolontør Jerusalem og studenterarbejde
Simon Nedergaard Olesen: Kirkevolontør Jerusalem/volontør Caspari Center
Sanne Dyssegaard Pedersen: Kirkevolontør Jerusalem/volontør Jaffo
Louise Vibjerg Thomsen: Musalaha

Israelsmissionens landsstyre

Til Israelsmissionens landsstyre skulle der i år vælges tre personer – et forholdsvis stort antal, da landsstyret består af otte personer. Ved fristens udløb var der netop opstillet tre kandidater, hvilket betyder, at valghandlingen bortfalder.

For at der ikke skulle blive en for stor udskiftning af kredsvalgte medlemmer på én gang i landsstyret, indvilligede det mangeårige medlem, sognepræst Erik Nikolajsen, at genopstille og tage endnu et par år i landsstyret.

Tidligere landssekretær i Israelsmissionen, Peter Schmidt, falder for aldersgrænsen på 70 år. I hans sted er valgt tidligere folketingsmedlem Henning Lysholm Christensen.

Sognepræst Steen Nielsen, som blev valgt i 2004, har (naturligt nok) valgt at udtræde, fordi han i marts måned har tiltrådt en ny stilling som landssekretær i Brødremenigheden. I hans sted er valgt sognepræst Peter Jacobsen.

Vi byder de nye medlemmer velkommen og takker de afgangende for deres arbejde i landsstyret.

I den forbindelse skal der lyde en speciel tak til Peter Schmidt. Ham kommer vi til at savne. Han har i næsten en menneskealder været med til at sætte sit præg på Israelsmissionen og vist stor loyalitet og troskab. Først som landsekretær i årene 1981 til 1995. Derefter som landsstyremedlem fra 1998 til i år. Utallige møder har han holdt rundt omkring i landet. Vi håber, at der stadig er kræfter til flere, ikke mindst om Israelsmissionens gamle Torah-rulle, som han holder så meget af at fortælle om.

Landsstyret består således fra og med dette årsmøde af følgende medlemmer: Kai Kjær-Hansen (formand), Flemming Markussen (næstformand), Henning Lysholm Christensen, Peter Østergaard Jacobsen, Hanne Skjølstrup Mikkelsen, Jørgen Hedager Nielsen, Erik Nikolajsen og Ólafur Felix Ólafsson.

Israelsmissionen og Israelsmissionens Unge

IU's formand, Lene Jensen, skal efterfølgende give sin formandsberetning. Derfor nøjes jeg her med at udtrykke stor glæde over, at Israelsmissionens Unge eksisterer. Selv om IU er en selvstændig bevægelse med egen økonomi og egen ungdomssekretær (Ulrik Jensen), har begge bevægelser fælles basis og samme vision.

Med hensyn til en række projekter og volontører har vi samarbejdet i det forløbne år, og der er ingen grund til at mene, at vi ikke fortsat skulle gøre det.

Tak for støtte

Afsluttende skal der lyde en stor tak for støtte i det foregående år. Uden venner kan Israelsmissionen intet gøre. Tak også for forbøn for vore udsendinge. Også på den måde regner de – og vi – med venners opbakning.